

עדכון תושבים, תקציר סקירה, דו"ח מצב ותכנון עתידי למניעת מחלת הלישמנייה באלפי מנשה

לתושבים שלום רב,

מצורפת סקירה – אנו מבקשים לקראה בעיון רב ובסבלנות למרות אורכה.

תודה

בעקבות ריבוי פניות של תושבים מודאגים בנושא ההדבקות במחלת הלישמנייה מצורף תקציר סקירה כללי בנושא מחלת הלישמנייה ביישוב כמו גם ד"ח מצב ותכנון עתידיים למניעת המחלה ביישוב.

התפשטות מחלת הלישמניאזיס ("שושנת יריחו") באזור השומרון בשנים האחרונות מוכרת וביישובים מסוימים באזור מהווה בעיה קשה.

שפני הסלע עצמם הינם נשאים של המחלה אך אינם מדביקים בני אדם בעצמם. ההדבקה נעשית ע"י זבוב החול- חרק קטנטן (כמעט ואינו נראה לעין) שעקץ שפן סלע נגוע ולאחר מכן עקץ אדם.

חשוב להדגיש כי שפני הסלע אינם נושאים על גופם את זבובי החול ואינם מהווים סכנה כשלעצמם. זבובי החול הקטנטנים הם אלו המעבירים את המחלה, שוכנים במסלעות ופעילים רק בחודשי הקיץ (אפריל- נובמבר) ובשעות החשיכה בלבד! לכן, הסכנה העיקרית בהדבקות בלישמניאזיס היא בשהות בחוץ, סמוך למסלעות בשעות החשיכה. מטעמי זהירות, על מנת להפחית הסיכוי להדבקה, ממליץ המשרד להגנת הסביבה על כל השוהה בחוץ בשעות החשיכה ללבוש בגדים ארוכים ולמרוח בחומר דוחה יתושים אזורי גוף חשופים.

המחלה עצמה מוגדרת כמחלה רשומה, כלומר, ברגע שאובחנה ע"י רופא (עור/משפחה וכו') חובה עליו לדווח עליה למשרד הבריאות, שם נעשה מעקב אחר מספר החולים במחלה בכל יישוב ויישוב.

לישמניאזיס ביישוב

במהלך ארבע השנים האחרונות, מהרגע שנודע לראשונה על חולה ראשון במחלה המתגורר ביישוב ועד היום, בדוחות משרד הבריאות רשומים 3 תושבים בלבד שנדבקו במחלת הלישמנייה, כשחלקם נדבק במחלה כאשר שהה באזורים אחרים בארץ. מיד עם היוודע על חולה ראשון במחלה הוזמן הממונה על מחלת הלישמניאזיס מהמשרד להגנת הסביבה ליישוב ובוצעו סיורים משותפים בתוך ומחוץ לשטח היישוב, במהלכם התגלתה העובדה הקשה כי רוב השטחים המהווים בית גידול לשפני הסלע עמוסים במאות מסלעות ובולדרים שהגישה אליהן קשה מאוד. היה ברור כי נאלץ לקבל סיוע חיצוני לטיפול בבעיה וכי אין באפשרות המועצה להתמודד עם הבעיה באופן עצמאי הן מבחינה כלכלית והן מבחינה מקצועית.

בניסיון למנוע הדבקות במחלת הלישמניאזיס נבדקו 3 מישורים:

1. טיפול בשפני הסלע – ציד שפני הסלע הנו חסר משמעות שכן קצב התרבותם גבוה וכל עוד אין גדר הם ימשיכו לנדוד מבחוץ לתוך היישוב באין מפריע.
2. טיפול בזבוב החול - נעשה בירור מול גורמים מקצועיים בנוגע לריסוס מקיף נגד זבוב החול בסמוך לגינות משחקים וגני ילדים ביישוב, אולם הרעיון ירד מהפרק לאחר שהוסבר לנו ע"י המשרד להגנת הסביבה כי אין בריסוס זה כל תועלת או הגנה מפני עקיצות זבוב החול המגיע מהמסלעות.
3. טיפול במסלעות – המסלעות מהוות בית הגידול של שפני הסלע ובהן גם מתרבה זבוב החול. הטיפול במסלעות ובבולדרים ידרוש שילוב של ריסוק והקמת גדר מיוחדת וידרוש

הוצאה כלכלית עצומה שאין ביכולות המועצה לספק. זו היא המטרה המעשית העקרית
בטיפול בנושא.

החלטת הממשלה להענקת סיוע

באוקטובר 2016 נודע כי מעורבותנו עם הגורמים השונים ופניותינו הרבות למשרד להגנת
הסביבה נשאו לבסוף פרי כאשר נודע כי אושרה ע"י הממשלה תכנית סיוע לרשויות
המקומיות בהפחתת מפגעי הלישמניאזיס ("שושנת יריחו"), ומועצה מקומית אלפי מנשה
נכללת ברשימה וזוכה להיקף תמיכה על סך של 0.5 מליון שקלים.
בימים אלו אנו נמצאים בשלב הראשון של התכנית – שלב התכנון ע"י מתכנן מנוסה הבונה
תכנית פעולה שתתאים לצרכים המסוימים של היישוב. צפי להתחלת פעילות בשטח כרגע
אוגוסט 2017.

כיצד ניתן להתמגן בינתיים?

כרגע יש להקפיד ולהתמגן לפי הנחיות המשרד לאיכות הסביבה. הנחיות אלו כוללות בעיקר לבוש
בגדים ארוכים ומריחת אזורי עור חשופים בחומר דוחה יתושים בשעות הערב והלילה שהן שעות
פעילותו של זבוב החול, הימנעות משהיה בשטח פתוח בלילה. חצרות פרטיות ניתן לגדר ע"י גדר
בצורת האות וו הפוכה המונעת מהשפנים לטפס ולהיכנס לחצרות. הנחיות מפורטות מפורסמות מדי
שבוע בפייסבוק של המועצה ו "קהילה פעילה". כמו כן ניתן להיעזר בסרטון בקישור המצורף:
<https://www.youtube.com/watch?v=R9apFgqIFR0>

**חשוב! לצערנו הרב, המידע הקיים במשרד הבריאות לגבי מספר החולים במחלה אינו תואם
תמיד את מספר החולים בשטח. מאחר ובעבר נדחו בקשותינו לסייע כלכלי על רקע העובדה
שאין כמעט חולים ביישוב על פי נתוני משרד הבריאות, אנו מבקשים מכל אדם שאובחן רשמית!
כחולה במחלת הלישמניאזיס ובידו אישורים רפואיים המוכיחים זאת לפנות למחלקה הוטרינרית
של אלפי מנשה.**

במידה ותתעוררנה שאלות נוספות, אתם מוזמנים לפנות למחלקה הוטרינרית של המועצה ונשמח
לתת מענה במייל: sharong@44851.co.il או בכתב: לכב' המחלקה הוטרינרית, מועצה מקומית
אלפי מנשה, רח' גלבע 116, אלפי מנשה 44851

בברכה,

ד"ר שרון גונן

וטרינרית רשותית מ.מ. אלפי מנשה